

„Pokud se mají mladí zapojovat, musí mít jistotu, že jejich hlas může něco ovlivnit,“ říká studentka Darina Ondráčková

8.7.2026 - Patricie Martinů | EDUin

Má česká mládež skutečně slovo? A jak přemýšlí o tématu participace? EDUin dává v anketě prostor k vyjádření mladým lidem ze škol po celé republice. Jako první odpovídá Darina Ondráčková, studentka třetího ročníku Jazykového gymnázia Pavla Tigrida v ostravské Porubě a mluvčí Republikového fóra parlamentů dětí a mládeže.

Kdy jsi měla poprvé pocit, že tvůj hlas ve škole nebo ve veřejném prostoru skutečně něco změnil? Při jaké to bylo příležitosti nebo díky čemu a jak to vypadalo?

Jako někdo, kdo studoval do osmé třídy na konzervatoři, jsem o participaci nebo možnosti zapojení do školních parlamentů neměla téměř ponětí. To se změnilo ve chvíli, kdy jsem přestoupila na gymnázium. Pro mě jako člověka, který miluje mluvení a má na všechno názor, to bylo neskutečné zjištění. Mám obrovské štěstí, že moje škola je studentům a žákovskému parlamentu velmi otevřená, a tak jsem se začala realizovat právě tam.

Poprvé jsem měla pocit, že můj hlas opravdu něco změnil, při organizaci přednáškového dne o environmentálním vzdělávání, který jsem sama připravovala. Když jsem viděla, kolik studentů opravdu přišlo a že se celý den vydařil, uvědomila jsem si, že moje práce má smysl. Nemyslím si totiž, že změna musí být vždy obrovská. Často jsou nejdůležitější právě ty malé dopady, které ale pro někoho mohou znamenat opravdu hodně.

Dodnes si pamatuji, že za mnou tehdy přišla jedna spolužačka a řekla mi, že je moc ráda, že jsem tenhle přednáškový den uspořádala, protože se o toto téma zajímá, ale nevěděla, kde se o něm dozvědět víc. Tehdy jsem poprvé pochopila, že to, co dělám, má skutečný význam.

„Poprvé jsem měla pocit, že můj hlas opravdu něco změnil, při organizaci přednáškového dne o environmentálním vzdělávání. Když jsem viděla, kolik studentů opravdu přišlo a že se celý den vydařil, uvědomila jsem si, že moje práce má smysl.“

Měla jsi naopak někdy pocit, jako by ti byl dán hlas jen jako gesto, bez reálného vlivu? Nová [mezinárodní zpráva o vývoji občanské společnosti](#) totiž identifikuje, že v Česku je participace často jen na formální úrovni a připomínky občanské společnosti se do konečných politických rozhodnutí propisují jen minimálně.

Občas mi připadá, že my jako mladí jsme chtění všude. Všichni se nás ptají na názory, ale potom je vlastně nechtějí opravdu slyšet. Dostaneme prostor, ale často se očekává, že budeme říkat jen to, co ostatní chtějí slyšet.

Pak se ale nemůžeme divit, že někteří mladí lidé své názory raději neříkají, i když k tomu prostor

mají. Ve chvíli, kdy je totiž vysloví, se buď nic nestane, nebo dostanou negativní zpětnou vazbu. Sama jsem se s tím setkala. Často to není na první pohled úplně viditelné – tváří se to jako „hranice“ nebo určitý rámeček diskuze –, ale pokud nemůžeme mluvit otevřeně a opravdu zastupovat názory mladých lidí, potom jde spíš o gesto než o reálný vliv. Ráda bych také zmínila, že záměrně neuvádím, kde jsem se s tímto přístupem setkala. Zatím si to chci nechat pro sebe.

„Občas mi připadá, že my jako mladí jsme chtění všude. Všichni se nás ptají na názory, ale potom je vlastně nechtějí opravdu slyšet.“

Jaká témata nebo problémy mladí lidé dnes nejvíce řeší nebo je trápí - anebo by podle tebe měli řešit, protože se jich nejvíce dotýkají? Co by se muselo změnit, aby se zlepšily?

Asi bych začala školstvím. Většina mladých lidí si na něj stěžuje, ale reálně se změny dějí jen velmi pomalu. Často slyšíme jen: „Musíš to zvládnout.“ Jenže málokdo se opravdu zastaví a zamyslí nad tím, proč tolik mladých lidí zažívá stres, úzkosti nebo vyhoření už během studia.

Nemyslím si, že za psychické problémy mladých může pouze škola, ale podle mě je velmi významným faktorem. Dlouhodobý stres, tlak na výkon, šikana nebo neustálé porovnávání se mají obrovský dopad. Velkým problémem je také to, že se naše vzdělávání dlouhodobě neposouvá dostatečně dopředu. Revize rámcových vzdělávacích programů trvá roky a některé věci se učí téměř stejně jako v době, kdy chodila do školy moje mamka. Ve škole se učíme mnoho důležitých věcí, ale často chybí témata jako péče o psychiku, orientace v budoucím životě, finanční gramotnost nebo práce se stresem. Nemyslím si, že je potřeba úplně měnit všechny předměty, spíš způsob, jakým se učí: více propojovat témata mezi sebou a ukazovat jejich praktický význam. O duševním zdraví se sice mluví čím dál více, ale stále mám pocit, že tam, kde je pomoc nejvíce potřeba, často chybí. Sama organizuji různé iniciativy a konference a na některých jsem i vystupovala, ale přesto někdy bývám sama v sobě ztracená. A když pak někdo řekne, že je to „jen puberta“, ukazuje to, jak málo se o psychickém zdraví stále ví. Myslím si, že velká část problému je i v tom, že generace našich rodičů o duševním zdraví často vůbec nemohla mluvit. Proto je důležité vzdělávat nejen mladé, ale i starší generace. Pomohlo by například pravidelné zapojení odborníků a školních psychologů do školního prostředí.

„Ve škole se učíme mnoho důležitých věcí, ale často chybí témata jako péče o psychiku, orientace v budoucím životě, finanční gramotnost nebo práce se stresem.“

Za důležité považuji také větší podporu nadaných mladých lidí, ať už ve sportu, umění nebo v jiných oblastech. Tito studenti bývají často vyčleňováni z kolektivu jen proto, že jsou jiní. Přitom právě odlišnost by měla být vnímána jako něco cenného. Pokud chceme, aby mladí lidé byli aktivní, sebevědomí a nebáli se mluvit, musíme jim ukazovat, že být jiný není špatně.

Kde by prospěl ve vzdělávání hlas mladých tam, kde nyní moc není, anebo není příliš vidět?

Podle mého názoru hlas mladých ve vzdělávání stále chybí. Mladí lidé by přitom měli být vnímáni jako rovnocenní partneři. I když jsou stále studenty, jejich názory by měly být brány vážně a měly by mít reálný dopad. Často se totiž setkáváme s tím, že je nám sice nasloucháno, ale skutečné výsledky nejsou patrné. Oproti minulosti se sice situace zlepšuje, stále ale nejde o samozřejmost.

Prostor pro větší zapojení mladých vidím především ve školách a ve veřejné správě. Ve školách často chybí zapojování žáků do chodu školy, rozhodování nebo diskuze o tom, co se jich přímo týká. Žákovské parlamenty by neměly být brány jako povinnost nebo přítěž, ale jako přirozená součást školy a důležitý poradní orgán vedení. Nestací mladé pouze vyslechnout – jejich podněty by měly být skutečně reflektovány a vedení škol by mělo aktivně ukazovat, že na názorech studentů záleží.

Podobné je to i ve výborech nebo pracovních skupinách MŠMT a zřizovatelů škol, kam jsou mladí lidé někdy sice zváni, ale jejich role bývá spíše deklarativní. Pokud mají mladí mluvit a zapojovat se, musí mít jistotu, že nemluví zbytečně a že jejich hlas může něco ovlivnit. Právě tehdy vzniká skutečná participace a důvěra mezi mladými lidmi a institucemi.

Postupně budeme na webu [eduin.cz](https://www.eduin.cz) zveřejňovat odpovědi dalších respondentů této ankety o participaci mladých lidí.

<https://www.eduin.cz/clanky/anketa-participace-ondrackova>